

**GYAKORLÓKERTEK SZEREPÉNEK VIZSGÁLATA
MEZŐGAZDASÁGI ÉS TERMÉSZETI TUDÁSÁTADÁSBAN
KÉT EGYHÁZI KEZDEMÉNYEZÉS PÉLDÁJÁN**

Készítette: Kovács Anna Zsófia, Szent István Campus, Vadgazdálkodás és Természetvédelmi intézet, Természetvédelmi mérnök alapképzési szak, Levelező tagozat

Témavezető: Dr. Saláta Dénes egyetemi docens, Szent István Campus, Vadgazdálkodás és Természetvédelmi intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Környezetünk folytonos változása a szemléletünk megváltoztatására ösztönöz, újabb és újabb kérdések elé állítva bennünket. Egyre égetőbb kérdés, hogy elég hatásosak-e a környezeti nevelési eszközeink, ha a hosszútávú célkitűzéseket nézzük? A tanulmányaim során a megannyi környezeti nevelési eszköz közül a gyakorlókertek sajátosságait volt lehetőségem részletekbe menően megismerni és megtapasztalni. Szakdolgozatomban két gyakorlókertet mint környezeti nevelői eszközöket vizsgáltam meg, szemléletformálás, tudásátadás és hatásosság szempontjából. A gyakorlókertek mintáján arra a kérdésre kerestem a választ, hogy közösségi szinten mennyire effektíven képesek hatást gyakorolni az adott célközönségre, mennyire maradandó számukra a megszerzett tudás, illetve, hogy maga a környezeti nevelő milyen nehézségekkel találkozhat munkája során ebben a közegben. A két gyakorlókert más társadalmi helyzetben levő közösségeket fogad, különböző nehézségekkel, motivációval és gondolkodásmóddal. Az egyik helyszín életében a tankert vezetőjeként veszek részt, a másik kertben önkéntes jellegű feladatot láttam el. Rendszereink könnyebb átláthatósága és motivációnk megismerése érdekében szakirodalmak segítségével vizsgáltam, hogy témánktól függetlenül Magyarországon milyen lehetőségeink vannak környezeti nevelésre, majd a jelenlegi helyzetünket szemléltetve fontosnak véltem magát a gyakorlókertek kialakulását, történetét áttekinteni. Részleteztem a kertpedagógia működését, illetve helyszíneink/településeinek természetes növényborítottságát és az általunk megtartandó vallási és környezeti jeles napjaink sokszínűségét. A helyszínek adottságait és működését önállóan részleteiben is kifejtettem, különválasztva a gödöllői és a zsámbéki helyszíneket kitérve a történetükre, a jelenlegi működésükre, a felépítésükre és a követett elveikre. Felvetéseim helyességét foglalkozások alkalmával, kérdőívek formájában vizsgáltam, amelyek módszertanát és felépítését részleteztem, külön megvizsgálva a tudásátadás és a szemléletformálás eredményességének szempontjából is, amelyeket két év távlatában volt lehetőségem elkészíteni. Ezek alapján olykor meglepő, néhol viszont várható eredmények születtek, jól elkülöníthető a két helyszín gyermekeinek szemlélete, gondolkodása, attitűdje,

amelyekből könnyedén tudunk következtetéseket leszűrni. Azonban következtetéseimet nem csak az eredmények hatására fogalmaztam meg, a vizsgálataim során szerzett személyes tapasztalatoknak is igyekeztem hangot adni. Összességében a vizsgálataim eredményesnek és mindenképpen hasznosnak bizonyultak. Mint tematikus környezeti nevelési eszköz, a gyakorlókertek hatásosabbnak bizonyultak számomra, mint az egyéb, általam ismert ilyen eszközök.